

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЛУЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Педагогічної ради

ТФК ЛНТУ

Протокол № 8

Від «24» _____ 2023 р.

Директор

ТФК ЛНТУ

О. ГЕРАСИМЧУК

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО НЕДОПУЩЕННЯ ФАКТІВ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ) ТА
РЕАГУВАННЯ НА ВИПАДКИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ) У
ВІДОКРЕМЛЕНОМУ СТРУКТУРНОМУ ПІДРОЗДІЛІ
«ТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЛУЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

Введено в дію наказом № 180-09-14 від «24» 04 2023 р

Луцьк 2023

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Дане Положення регулює питання недопущення фактів булінгу (цькування) та реагування на випадки булінгу (цькування) у ТФК ЛНТУ, яке розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти», листа Міністерства освіти і науки України від 14.08.2020 №1/9-436 «Про створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та попередження і протидії булінгу (цькуванню)» та визначає порядок створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та визначає механізм реагування на випадки булінгу (цькування) в коледжі.

1.2. Основні поняття даного Положення:

булінг (цькування) - діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

типovими ознаками булінгу (цькування) є:

- систематичність (повторюваність) діяння;
- наявність сторін - кривдник (булер), потерпілий, спостерігачі (за наявності);

- умисні дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого;

- дисбаланс (нерівність) сил – різниця у фізичному розвитку кривдника та потерпілого, рівні соціально-психологічної адаптованості, комунікативних навичках, соціальному статусі та стані здоров'я;

- відсутність розкаяння у кривдника.

сторони булінгу – безпосередні учасники випадку.

кривдник (булер) - учасник освітнього процесу, в тому числі малолітня чи неповнолітня особа, яка вчиняє булінг (цькування) щодо іншого учасника освітнього процесу.

потерпілий - учасник освітнього процесу, в тому числі малолітня чи неповнолітня особа, щодо якої було вчинено булінг (цькування).

спостерігачі - свідки та (або) безпосередні очевидці випадку булінгу (цькування).

наслідок булінгу (цькування) - фізична, психологічна, матеріальна шкода, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника та/або соціальна ізоляція потерпілого;

фізичне насильство – форма насильства, в тому числі при вчиненні булінгу (цькування), що включає штовхання, підніжки, зачіпання, бійки, ляпаси, пошкодження та знищення одягу та особистих речей жертви, а також погляди, жести, образливі рухи тіла та міміки обличчя.

економічне насильство – форма насильства, в тому числі при вчиненні булінгу (цькування), що включає крадіжки, пошкодження чи знищення одягу та інших особистих речей жертви, вимагання грошей тощо.

психологічне насильство – форма насильства, в тому числі при вчиненні булінгу (цькування), що включає принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, міміки обличчя, поширення образливих чуток, ізоляція, ігнорування, погрози, жарти, маніпуляції, шантаж тощо.

сексуальний насильство – форма насильства, в тому числі при вчиненні булінгу (цькування), що включає принизливі погляди, жести, прізвиська та образи сексуального характеру, зйомки у переодягальнях, поширення образливих чуток, сексуальні погрози, жарти тощо.

кібербулінг – приниження за допомогою мобільних телефонів, інтернету, інших електронних пристроїв (пересилка неоднозначних фото, обзивання по телефону, знімання на відео бійок чи інших принижень і викладання відео в мережу інтернет, цькування через соціальні мережі).

1.3. До булінгу (цькування), який вчиняється стосовно неповнолітньої особи та/або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу в закладі освіти, відносяться випадки, які відбуваються безпосередньо в приміщенні закладу освіти та прилеглих територіях (включно з навчальними приміщеннями, приміщеннями для занять спортом, проведення заходів, коридорами, роздягальнями, туалетними та душовими кімнатами, їдальнею тощо) та/або за його межами, в тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації.

2. ПЛАНУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ, ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ БУДЬ-ЯКИМ ПРОЯВАМ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ) В ТФК ЛНТУ

2.1. Заступником директора з НВР розробляється «План заходів спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування) в ТФК ЛНТУ» на початку навчального року.

2.2. Працівниками коледжу здійснюються заходи згідно «Плану заходів спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування) в ТФК ЛНТУ» впродовж навчального року.

2.3. Психологічна служба коледжу щорічно проводить анкетування зі здобувачами освіти, з метою виявлення булінгу (цькування) в освітньому середовищі.

2.4. ТФК ЛНТУ співпрацює з представниками патрульної поліції, ювенальної превенції, службою у справах дітей та іншими фахівцями з питань запобігання та протидії булінгу (цькування).

3. ПОРЯДОК РЕАГУВАННЯ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ НА ВИПАДКИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ)

3.1. Підставою для реагування закладу освіти на випадки булінгу (цькування) є заява або повідомлення про випадок та/або підозру його вчинення стосовно неповнолітньої особи та/або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, отриманої суб'єктами реагування на випадки булінгу (цькування) в закладі освіти. Повідомлення можуть бути в усній та/або письмовій формі, в тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації (телефон, соціальні мережі, електронна пошта, електронні месенджери, офіційні веб ресурси та ін.).

3.2. Повідомляти про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти може будь-яка особа, учасником або стороною якого вона стала або яка підозрює про його вчинення стосовно неповнолітньої особи та/або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, або про який отримала достовірну інформацію.

3.3. Повідомлення про випадки булінгу (цькування) або підозру про його вчинення можуть подаватися відповідно до Закону України «Про звернення громадян» до керівника закладу освіти.

3.4. Здобувач освіти, який став потерпілим або свідком булінгу (цькування), зобов'язаний повідомити про це будь-якого педагога, психолога, соціального педагога або безпосередньо керівника закладу освіти.

3.5. Педагог або інший працівник закладу освіти, який став свідком булінгу (цькування) або отримав повідомлення про факт булінгу (цькування) від здобувача освіти, який був свідком або учасником булінгу, зобов'язаний повідомити керівника закладу освіти про цей факт у письмовій формі.

3.6. Учасники освітнього процесу у разі звернення дитини та/або якщо вони стали свідками булінгу (цькування) зобов'язані вжити заходів невідкладного реагування:

- оцінити рівень небезпеки життю та здоров'ю сторін булінгу (цькування);

- негайно втрутитись з метою припинення небезпечного впливу;
- надати (за потреби) невідкладну домедичну та психологічну допомогу;
- звернутись до органів охорони здоров'я для надання медичної допомоги.

3.7. Керівник закладу освіти:

Призначає відповідальну особу за реалізацію норм законодавства у сфері запобігання та протидії булінгу (цькування) в закладі освіти.

Створює постійно діючу комісію із запобігання та протидії булінгу (цькування) учасників освітнього процесу в ТФК ЛНТУ.

В разі отримання заяви про випадок булінгу не пізніше однієї доби:

- повідомляє - територіальний орган Національної поліції України про отримання заяви про випадок булінгу;

- інформує територіальний орган (підрозділ) служби у справах дітей та/або центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді для невідкладного надання психологічної допомоги (за потреби);

- викликає бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для організації надання медичної допомоги постраждалій особі (за потреби);

- у випадку тимчасової відсутності відповідальної особи, зі складу постійно діючої комісії із запобігання та протидії булінгу (цькування) учасників освітнього процесу, призначає наказом особу відповідальну за підготовку матеріалів для проведення засідання, опитування учасників випадку, з'ясування наявності фото та відеофіксації, психологічної характеристики сторін тощо;

- інформує особу, яка звернулась із заявою, про подальший порядок її розгляду.

Скликає засідання постійно діючої комісії із запобігання та протидії булінгу (цькування) учасників освітнього процесу не пізніше, ніж три робочі дні з дня надходження заяви про випадок або підозру з метою планування та застосування необхідних заходів реагування.

3.8. Практичний психолог та соціальний педагог:

- знайомлять учасників освітнього процесу з нормативно правовою базою та регулюючими документами щодо превенції проблеми насилля в освітньому середовищі;

- ініціюють обговорення та планують спільні дії адміністрації, психологічної служби, педагогічного колективу, ради здобувачів освіти та батьківської громадськості, щодо протидії булінгу (цькування);

- створюють умови щодо недопущення булінгу (цькування), накопичують інформацію щодо профілактики проявів булінгу в освітньому закладі;

- виявляють булерів, реальних та потенційних потерпілих булінгу (цькування);

- проводять психолого-корекційну роботу з потерпілими з метою виведення їх зі стану жертви.

- проводять індивідуальні бесіди та консультації з батьками булерів, батьками потерпілих щодо факту булінгу (цькування) з метою визначення шляхів усунення небезпечних проявів.

3.9. Педагогічні працівники, які забезпечують освітній процес для групи, в якій зафіксовано випадок булінгу (цькування):

- виконують рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в коледжі щодо доцільних методів навчання та організації роботи з неповнолітніми сторонами булінгу (цькування) та їхніми батьками або законними представниками;

- забезпечують інтеграцію антибулінгового компоненту в освітній процес, який визначається правилами поведінки учасників освітнього процесу освіти, статутом закладу освіти, законодавством;

- виробляють спільно зі здобувачами освіти правила взаємодії групи під час освітнього процесу;

- забезпечують соціалізацію та надання необхідної допомоги потерпілим від булінгу (цькування) та булерам, сприяють покращенню стосунків між ними.

4. ДІЯЛЬНІСТЬ ПОСТІЙНО ДІЮЧОЇ КОМІСІЯ ІЗ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЮ) УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

4.1. Постійно діюча комісія із запобігання та протидії булінгу (цькування) учасників освітнього процесу в ТФК ЛНТУ є колегіальним органом закладу освіти, яка скликається в кожному окремому випадку надходження заяв про випадки булінгу в закладі освіти не пізніше ніж три робочі дні з дня надходження заяви або повідомлення.

4.2. До складу комісії входять відповідальна особа, педагогічні працівники, практичний психолог, соціальний педагог, медичний працівник, представники ради здобувачів освіти та інші особи призначені наказом керівника закладу освіти.

4.3. До участі в засіданні комісії залучаються сторони булінгу (за потреби), один з батьків або законних представників неповнолітнього кривдника та потерпілого, представники інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти та інших заінтересованих сторін.

4.4. Комісія на своїх засіданнях розробляє пропозиції та рекомендації з питань, що належать до її компетенції.

4.5. За підсумками роботи комісії складається протокол.

4.6. До повноважень комісії належать:

- розгляд та аналіз матеріалів за результатами проведеного розслідування щодо з'ясування обставин на підставі заяви про булінг (цькування);

- визначення сторін булінгу (цькування), можливих причин та необхідних заходів для їх усунення;

- планування заходів стабілізації психологічного клімату у колективі, формування емпатії між сторонами булінгу (цькування) та надання соціальних та психолого-педагогічних послуг сторонам булінгу (цькування) в тому числі із залученням необхідних фахівців із надання правової, соціальної та іншої допомоги тощо;

- формування рекомендацій для педагогічних працівників закладу освіти щодо доцільних методів навчання та організації роботи з неповнолітніми сторонами булінгу (цькування) та їхніми батьками або законними представниками;

- формування рекомендацій для батьків або законних представників неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).

4.7. В разі встановлення комісією, що випадок цькування мав ознаки булінгу, а не одноразового конфлікту, керівник закладу освіти повідомляє про це уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та Службу у справах дітей.

4.8. В разі встановлення комісією, що випадок цькування був одноразовим, питання з налагодження мікроклімату в дитячому середовищі та розв'язання конфлікту вирішується у межах закладу освіти учасниками освітнього процесу.

4.9. За виконання та моніторинг запланованих заходів відновлення та нормалізації психологічного клімату в закладі освіти та визначених рекомендацій для учасників булінгу (цькування) згідно з протоколом засідання комісії відповідає уповноважена особа або особа, яка її замінює у разі відсутності відповідно до наказу про склад комісії.

5. ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ ВИХОВНОЮ ВПЛИВУ В ТФК ЛНТУ

5.1. Заходи виховного впливу застосовуються для відновлення та нормалізації відносин між учасниками освітнього процесу після випадку булінгу (цькування) з метою створення та сприятливого для навчання та

роботи освітнього середовища.

5.2. Заходи виховного впливу застосовуються у разі наявності факту булінгу (цькування) в закладі освіти по відношенню до кривдника, потерпілого та свідків.

5.3. Заходи виховного впливу мають забезпечити дотримання прав та інтересів сторін булінгу (цькування), необхідне виховання та освіти, соціальну та психолого-педагогічну допомогу.

5.4. Заходи виховного впливу реалізуються педагогічними працівниками закладу освіти із залученням необхідних фахівців із надання правової, психологічної, соціальної та іншої допомоги, в тому числі територіальних органів (підрозділів) служб у справах дітей тощо.

5.5. Заходи виховного впливу визначає та планує комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі освіти.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

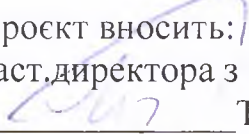
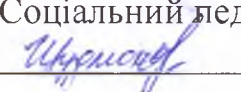
6.1. Дане Положення затверджується засіданням педагогічної ради ТФК ЛНТУ і є обов'язковим до виконання усіма учасниками освітнього процесу.

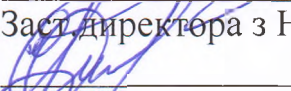

6.2. Навчальний заклад забезпечує публічний доступ до тексту Положення через власний офіційний Веб-сайт.

6.3. Учасники освітнього процесу мають знати Положення про недопущення фактів булінгу (цькування) та реагування на випадки булінгу (цькування) у ТФК ЛНТУ.

6.4. Незнання або нерозуміння норм цього Положення не є виправданням невиконання обов'язків учасниками освітнього процесу.

6.5. Зміни та доповнення до Положення вносяться наказом директора.

Проект вносить:
Заст. директора з НВР
 Т.БОЖИДАРНИК
Соціальний педагог
 М.ЩУДЛЮК

Погоджено:
Заст. директора з НВР
 І.АНДРОЩУК
Заст. директора з НР
 С.БУСНЮК
Голова Ради здобувачів освіти
 О.БОРИСЮК
Юристконсульт
 Н.КОТИК